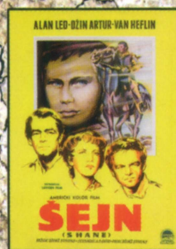

FILMSKI PLAKATI ALFREDA LEHNERA

GALERIJA KAZAMAT
OSIJEK
29. 11. – 10. 12. 2013.

Organizatori: Udruga ljubitelja stripova StripOs Osijek, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Hypo Alpe-Adria-Bank d.d.

Izložba
FILMSKIH PLAKATA
ALFREDA LEHNERA

GALERIJA KAZAMAT
OSIJEK
29. 11. – 10. 12. 2013.

„Povratak kući“ u velikom stilu

Izložba filmskih plakata Alfreda Lehnera, velikog majstora na području primijenjene likovnosti, u osječkoj galeriji Kazamat predstavlja svojevrsan „povratak kući“. Naime, kao i mnoga druga velika imena poznata i priznata u svijetu umjetnosti, i on je rođeni – Osječanin! Zahvaljujući entuzijazmu pojedinaca iz osječkog StripOsa, ova galerija ima čast ugostiti i prezentirati javnosti jedan dio velikog opusa ovog umjetnika, kroz izložbu omogućiti publici da upozna njegov lik i djelo, te na svojevrsan način smjestiti ga na zasluženo mjesto – među stupove kulturnog nasljeđa ovog grada.

Dražen Budimir, mag. edu. art,
voditelj galerije Kazamat, HDLU Osijek

Izložba filmskih plakata Alfreda Lehnera u Osijeku

Baveći se jednim od temeljnih ciljeva Udruge, očuvanjem kulturnog nasljeđa Osijeka i regije, Udruga ljubitelja stripova StripOs Osijek u suradnji s partnerima predstavlja u Galeriji Kazamat izložbu filmskih plakata Alfreda Lehnera. Tijekom 2011. godine istraživanjem materijala za knjigu o strip-crtacu Sebastijanu Lechneru upoznajemo se s radom njegovog brata Alfreda. Alfred Lehner rođen je u Osijeku 1913. Nakon završene srednje škole 1931. seli u Beograd i otada se bez prekida bavi slikarstvom i primijenjenom grafikom. Povremeno se bavi i kiparstvom. Radi za mnoge izdavačke kuće, tiskare... Najplodnije godine Lehnerovog stvaralaštva su pedesete i šezdesete, kada realizira veliki broj filmskih plakata za Avalu film, Kinema film, Vardar, Lovćen, Makedonija film. Potom grafički oblikuje poštanske markice, značke, etikete, knjige. Sedamdesetih godina prošlog stoljeća većinom ilustrira udžbeničku literaturu... Poslije duge i teške bolesti 1986. umire u Beogradu.

Željko Gašić, predsjednik udruge StripOs

Filmski plakati Alfreda Lehnera

Patetičnom oštrinom i secesijskom mekoćom Alfred Lehner, daroviti, sjajni crtač i konstruktor figure, vjerno je „bilježio“ teme i ideje filmova 50-ih, 60-ih i 70-ih godina prošloga stoljeća. Svojim slikarskim znanjem dosljedno je i pronicljivo uspostavljao kontakt s publikom – izuzetnošću kolorita, grafizma i dvodimenzionalnošću. Kvalitetnom tonskom modelacijom i suptilnim odnosima između blještavih bojanih akcenata i neutralnog sivog zapisivao je motive skladno i s lakoćom. Draž likova upotpunjavao je bogatstvom interijera, pozadinom ispunjenom bojanim detaljima. Plakati Alfreda Lehnera odišu snažnim slikarskim temperamentom i uspješno prenose romantično osjetilno doživljavanje filmske priče, bez vremenske granice.

Zorica Đermanov, povjesničarka umjetnosti

SAM

VESNA
FILM
BEOGRAD

Scenarij i režija **VLADIMIR POGAČIĆ**

Domaći film u TOTALSCOPE-u

DISTRIBUCIJA

VESNA
FILM
LJUBLJANA

U GLAVNIM ULOGAMA:

NIKOLA SIMIĆ, MILAN PUZIĆ, RADMILA RADOVANOVIĆ-ANDRIĆ, PAVLE VUJISIĆ i SEVERIN BIJELIĆ

IGRANI FILM U TOTALSCOPE-TEHNICI

SCENARIO:
SLOBODAN GLUMAC

REZIJA:
BRANKO BAUER

KAMERA:
BRANKO BLAZINA

MUZIKA:
BOJAN ADAMIĆ

tri ane

Glavne uloge: **DUŠAN STEFANOVIĆ - MARIJA KON
SVETLANA MIŠKOVIĆ - DUBRAVKA GAL - BRANKO TATIĆ**

Karolina RIJEČKA

AVALA
FILM
BEOGRAD

Lehner

Reditelj:
Vladimir Pogačić

Scenarij:
Zvonimir Berković

U glavnim ulogama:

Ann Aubrey, Nikola Popović, Antun Nalis, Barry Jones,
Bernard Lajarige, Derren Nesbitt, David McCallum, Karlo Bulić, Hermina Pipinić

Direktor fotografije:

Milorad Marković

Muzika:

Bojan Adamič

STOLJEĆE ALFREDA LEHNERA

Povodom stogodišnjice rođenja velikana po kojem se ne zove niti jedna ulica

Dobivši zadatak ispisati karticu-dvije teksta/uvodnika u prilog stogodišnjici rođenja našeg sugrađanina Alfreda Lehnera, činilo se da će mi moderna tehnologija dozvoliti brzinsko uuglavljanje i još brže iščitavanje podataka o ovom nepravredno zaboravljenom velikanu likovne umjetnosti.

No prebrza stvarnost koju danas živimo, od bogatstva umjetničkih djela koja je Lehner stvarao gotovo šest desetljeća, izbacila mi je tek šačicu biografskih podataka. Zanemariivši potragu za tekstualnim dijelom koji bi mi približio ovog istinskog umjetnika iz sredine i druge polovice prošloga stoljeća, odlučio sam potražiti netekstualne (čitaj: likovne) fragmente Lehnerova stvaralaštva. A onda se otvorilo more...

1913...

Sve je počelo 1913. godine. Godine u kojoj su izbila čak dva Balkanska rata, i godini kada je Nikola Tesla daleko od rodne grude patentirao svoju prvu turbinu. Trinaesta godina 20. stoljeća počastila nas je i dolaskom na svijet vrsnih umjetnika (Albert Camus), sportaša (Jesse Owens), glumaca (Burt Lancaster, Vivien Leigh), heroja (Franjo Kluz)...

Negdje u zapečku svoga trajanja, u gradu na Dravi, bogata je godina rodila i Alfreda Lehnera, dječarca koji će već s 12 godina uljem na platnu naslikati vedutu osječke periferije, iscrtavajući ujedno i put kojim će se do kraja života kretati. Nakon završene osnovne i stručne srednje škole, tijekom kojih je podmazao svoju odluku o nastavku likovnog kreiranja, mladi Osječanin seli u Beograd gdje se afirmira kao slikar i grafičar.

Preko kompota do holivudskih zvijezda

Ispočetka je svoje zanatsko savršenstvo utiskivao na prigodnim poštanskim markicama, jubilarnim značkama i omotima konzervi kompota i pekmeza, za koje je osvojio mnogobrojne nagrade, a nakon što je njegov živi rukopis prepoznat od struke i publike, inercija ga gura u nešto umjetničkije forme, među kojima će posebno mjesto zauzeti filmski plakat.

Format koji zahtijeva tromost oka i 24 sličice u sekundi našao je svog prirodnog pretakača s velikog na malo platno, koje je opet zahtijevalo itekakvu živost oka za samo jednu sliku/plakat.

Tu je Lehner bio pravi majstor, zbog čega je i prozvan pioninom grafičke umjetnosti na ovim prostorima. Stotinjak filmskih plakata i dekorativni panoi za Filmske festivale u Puli (od 1956. do 1958. godine) još uvijek podsjećaju (nažalost samo kolekcionare i

MAKEDONSKA KRVAVA SVADBA

REŽIJA: **TRAJČE POPOV**

SCENARIJ: **SLAVKO JANEVSKI**

KAMERA: **KIRO BILBILOVSKI**

Uloge:

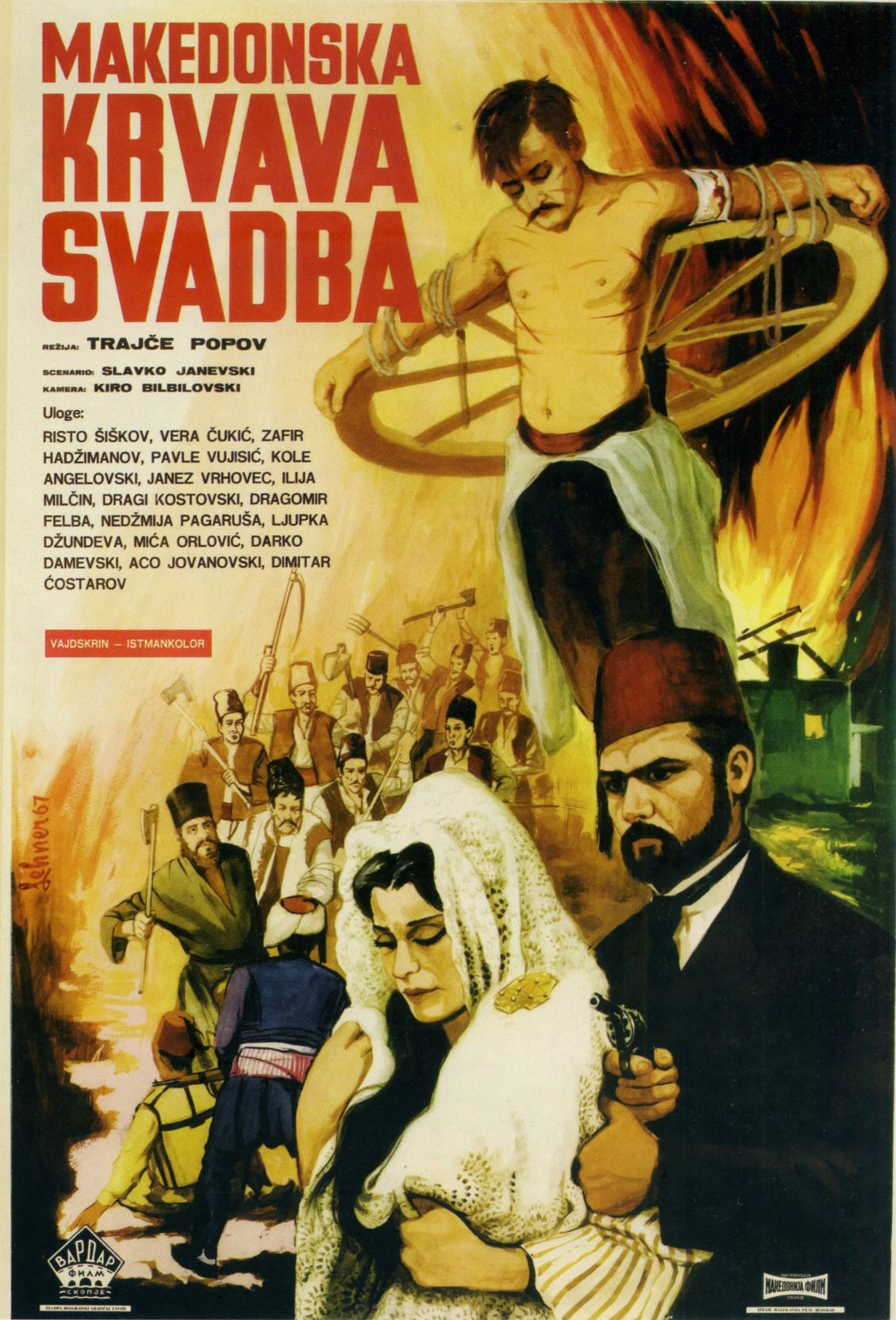
RISTO ŠIŠKOV, VERA ČUKIĆ, ZAFIR
HADŽIMANOV, PAVLE VUJISIĆ, KOLE
ANGELOVSKI, JANEZ VRHOVEC, ILIJA
MILČIN, DRAGI KOSTOVSKI, DRAGOMIR
FELBA, NEDŽMIJA PAGARUŠA, LJUPKA
DŽUNDEVA, MIČA ORLOVIĆ, DARKO
DAMEVSKI, ACO JOVANOVSKI, DIMITAR
ČOSTAROV

VAJDSKRIN — ISTMANKOLOR

Lejner 67

MAKEDONSKA FILM

ljubitelje likovno-filmske umjetnosti) na ovog istinskog majstora koji nikada nije našao svoje pravo mjesto u jugoslavenskoj, pa ako ćemo i hrvatskoj, umjetničkoj mapi. Tome je vjerojatno pridonijela i autorova mirnoća i skromnost, koju mediji i nadolazeća pop-kultura nisu previše ljubile.

Tarzan, Shane, Bagdaski lopov samo su neki filmski likovi s kojima je Lehner prijateljevao i s impresivnim ih rješenjima pretakao na kino-plakate. Tu su i domaće predstavnice: Karolina Riječka, Sofka, Tri Ane, ali i poznati predstavnici poput Kapetana Lešija.

Prirodniji od fotoaparata

Lehnerova društvenost, duhovitost i vječna spremnost na ironiju i samoironiju, s dodatkom briljantnog grafičkog majstorstva bili su, prema riječima njegovog nešto mlađeg kolege Miloša Bukinca, prava energetska bomba koja je golobradim kolegama po struci otvarala nove obzore.

Veličina djela i Lehnerova nasljedstva još je vrednija kada se sredina prošloga stoljeća stavi u svoj kontekst. Naime, publikacije te vrste u Europi i Americi su se naveliko izrađivale fotosnimkama, izvanrednim otiskom na kvalitetnom papiru. Naši majstori, predvođeni Lehnerom, radili su to na drugačiji, mnogo "skromniji" način. No svojim su likovnim rješenjima otišli i korak dalje od naturalizma fotoaparata i na prirodni način dočaravali ljepotu prikazanog predmeta/teme.

Svoje "vizualno mišljenje" Lehner je prožeo "logikom fantazije", bilo da se radilo o vesternu, drami ili ratnom filmu.

I još bi se mnogo teksta moglo ispisati opisujući bogatstvo Lehnerovih plakata, a niti onda riječi ne bi mogle dokučiti srž ljepote njegova opusa. Tekst, kao što vidite, previše komplicira misao i slike koje je rođeni Osječanin stvarao od 50-ih do 70-ih godina prošloga stoljeća.

Zato je tu ova izložba s kojom se, ravno stotinu godina nakon rođenja, lega Alfred na najiskreniji način vratio tamo gdje je sve i počelo. U svoj Osijek.

Saša Matijević

DILIZANSA SNOVA

EASTMAN COLOR · ŠIROKO PLATNO

AVALA
FILM
BEOGRAD

KINEMA
SARAJEVO

Glavne uloge:

Slobodan Perović · Ljubinka Bobić · Olivera Marković · Renata Ulmanska

Vlastimir Stoiljković · Miodrag Popović · Milena Dravić

REŽIJA: SOJA JOVANOVIĆ

SCENARIO: ARSEN DIKLIĆ

POSLEDNI KOLOSEK

DISTRIBUCIJA
Makedonija
SKOPJE

Lehner 50

PROIZVODNJA

UFJS

Scenario i režija: ŽIVORAD MITROVIĆ

GLAVNE ULOGE:

JOVAN MILIĆEVIĆ

MARIJAN LOVRIĆ

OLIVERA MARKOVIĆ

SEVERIN BIJELIĆ

IRENA KOLESAR

SALKO REPAK

TARZAN I NJEGOVA DRUGARICA

(TARZAN AND HIS MATE)

DISTRIBUCIJA
Makedonija
SKOPJE

Režija: SEDRIK GIBONS MORIN O'SALIVEN • DŽONI VAJSMILER PROIZVODNIA MGM

MOJ VELIKI UČITELJ ALFRED (MILAN) LEHNER

„Bio je moralni uzor. Moj prijatelj. Moj savjetnik. I ispovjednik... Ali, prije svega, moj učitelj.“

Bio sam srednjoškolac kada sam ga upoznao. I kao svaki momak tog uzrasta, sanjalica s ogromnim ambicijama. Pisao sam stihove, komponirao kraća glazbena djela, crtao i slikao. Sav taj amaterski entuzijazam bio je ustvari moja čista izmišljotina. Pothranjena uvjerenjem da se ja bavim „čistom umjetnošću“, dok je čika Lehner – majstor, ali i žrtva usavršavanja zanata.

A bio je majstor istančane tehnike. S njegovih filmskih plakata iskakali su, kao živi, kauboji, romantični ljubavnici, gangsterske njuške... Gutao sam sline glođući šljive i višnje koje je slikao na omotu limenke. Očaravale su me njegove mrtve prirode s cvijećem koje je mirisalo vrtovima.

Satima sam sjedio kraj njega i pratio poteze njegovog kista. Poslije takve seanse gušio sam u sebi snobovski otpor prema njegovom promišljenom zanatskom savršenstvu.

Majstor primijenjene grafike Lehner je i u slikarstvu demonstrirao visoku školu umjetničke transformacije predmeta i likova koje je obrađivao. Njegove surrealistične kompozicije nadovezivale su se na stilistiku dvadesetog stoljeća, bilo da je riječ o arhitekturi ili temama, psihološkim situacijama, dramatici ulice, kompozicijama mrtve prirode, buketima cvijeća...

Radio je u tišini kojoj smo se pokoravali i mi, ja i njegov lovački pas Din. Sjedili smo šuteći po strani, a odazivali se tek kada bi gospodin Lehner počinjao svoj monolog. Pripadao je onoj klasi slikara koji su znali ne samo baratati četkicama u boji, nego i s velikom fantazijom riječima izražavati misli nastale iz njihovih bogatih životopisa.

Pričao je o prošlosti i komentirao tekuće događaje u kojima nije sudjelovao, ali ih je uglavnom vratio i analizirao na sebi svojstven, ironičan način. Ja bih mu opisivao muke u realizaciji ideje samoupravljanja, a on bi mom jadikovanju dodavao refren: „Kolariću, Paniću, sami sebe uplicemo, sami sebe zaplicemo...“

Nije bio svjestan da će to zaplitanje tako dugo trajati i prelaziti iz jednog u drugi tragičan crescendo. A možda je i predviđao kako će se naš eksperiment završiti! Ja sam spreman u to povjerovati znajući razmjere njegove intuicije.

Ilija Marinković, novinar
17. travnja 2007., dopis iz Varšave

ALAN LED·DŽIN ARTUR·VAN HEFLIN

DISTRIBUCIJA:
LOVČEN FILM

AMERIČKI KOLOR FILM

ŠEJN

(SHANE)

REŽIJA: DŽORŽ STIVENS • SCENARIO: A. B. GITRI • PROD.: DŽORŽ STIVENS

ALFRED LEHNER

Raznovrsno stvaralaštvo Alfreda Lehnera paralelno je teklo u dva pravca – u području grafičkog dizajna i slikarstva.

Najplodnije godine Lehnerovog stvaralaštva su pedesete i šezdesete, kada realizira veliki broj filmskih plakata za Avalu film, Kinema film, Vardar, Lovćen, Makedonija film, potom grafički oblikuje poštanske markice, značke, etikete, knjige. Sedamdesetih godina prošlog stoljeća većinom ilustrira udžbeničku literaturu.

Alfred Lehner pripada eliti poslijeratnih primijenjenih grafičara koja je njegovala plakat kao grafičku disciplinu i odigrala važnu ulogu u popularizaciji ove discipline primijenjene umjetnosti. Slikar Lehner je u ovoj disciplini primijenjene grafike ostavio monumentalna rješenja s izgrađenom fizionomijom likovnog izraza. Ovu konstataciju potvrđuju plakati izuzetnih likovnih kvaliteta za filmove Sam (1958.), Tri Ane (1959.) Karolina Riječka, Makedonska krvava svadba (1967.), Diližansa snova, Posljednji kolosijek (1956.)... Ovoj skupini plakata pripadaju i realistički urađene ilustracije za udžbenike, kao i slike simboličnog sadržaja koje konstituiraju njegovu senzibilnu stvaralačku ličnost.

Vesna Lakičević Pavičević,
magistrica povijesti umjetnosti

Lehner

„KINEMA“
PREDUZEĆE ZA NABAVKU
IZNAJMLJIVANJE I PRIKAZIVANJE
FILMOVA - SARAJEVO

U GLAVNIM ULOGAMA:
SUZAN HEJVORD
ČARLTON HESTON

PRVA DAMA AMERIKE

PO NOVELI • IRVINGA STONA
SCENARIO • DŽON PETRIK

REŽIJA • HENRI LEVIN
PROIZVODNJA • TVENTI SENČERI FOKS

“Lehnerova spremnost za šalu i duhovite dosjetke, njegova vedrina, činili su da rad u njegovoj blizini bude lak i uspješan”.

Bogdan Vučetin, poznavatelj umjetnosti i veliki esteta, osnovao je prije Drugog svjetskog rata u Pančevu „Oblik“, tvrtku za primijenjenu umjetnost koja je kasnije preseljena u Beograd, u Knez Mihajlovu ulicu broj 1, i tada mijenja ime u „Grafolik“.

U ateljeu “Grafolik” sreo sam Alfreda Lehnera u svibnju 1947. godine. Slikao je na štafelaju oblake jednostavnim, sigurnim pokretima četkice. Bio je to plakat koji me je fascinirao. Pored njega, na stolu, ležala je vekna kruha od koje je povremeno otkidao komadić i nastavljao slikati.

Lehnerova spremnost za šalu i duhovite dosjetke, njegova vedrina, činili su da rad u njegovoj blizini bude lak i uspješan. Od njega se uvijek moglo mnogo naučiti.

Njegove sugestije o tome kako treba nešto raditi a da to bude najbolje, i likovno i tehnički, bile su nama, mladim početnicima, uvijek od velike pomoći. Mogućnosti naše tadašnje grafike bile su više nego skromne, pa je njihovo poznavanje bilo izuzetno važno, a to je Lehner vrlo dobro znao. U to vrijeme publikacije ove vrste u Europi i Americi izgrađivane su fotosnimkom, izvanrednim tiskom na kvalitetnom papiru. Mi smo to morali rješavati na drugačiji način. Alfred Lehner je svojim likovnim rješenjima otišao dalje od naturalizma fotoaparata jer je uspijevao dočarati ljepotu i prirodnost prikazanog predmeta-teme.

Godine 1948./1949. „Grafolik“ ulazi u sastav novoosnovanog Zavoda za primijenjenu umjetnost NRS-a. Lehner izvjesno vrijeme radi u Zavodu i sudjeluje na svim grupnim izložbama koje Zavod organizira, ali i na manifestacijama ULUPUS-a, čiji je član od osnivanja.

Kao već afirmirani umjetnik, Lehner radi i na grafičkim rješenjima za ambalažu, memorandume, poštanske markice, na ilustracijama za knjige Zavoda za izdavanje udžbenika, ali njegovu pozornost najviše privlači filmski plakat. Izradio je preko stotinu plakata za domaće i strane filmove. Najpoznatiji su za filmove Sam, Tri Ane, Sofka, Muškarci, Karolina Riječka, Diližansa snova. Radio je plakate i za filmove Shane, Bagdadski lopov, Oženih se vješticom, Tarzan, Velika avantura, Marija Valevska...

Alfred Lehner je nekoliko godina opremao i reklamne panoe/billboarde za Pulski filmski festival. Pored primijenjene umjetnosti i dizajna Alfred Lehner je od rane mladosti osjećao ljubav prema slikarstvu, uljanim bojama i platnu. Slikao je u svakom slobodnom trenutku i izlagao grupno i samostalno.

Miloš Bukinac – slikar-grafičar

SILVANA
MANGANO

★

AMEDEO
NAZARI

BANDIT MUSOLINO

Režija:

MARIO KAMERINI

Proizvodnja:
I I DE LAURENTIS ITALIJA

Distribucija:
MAKEDONIJA SKOPJ

JUGOŠTAMPA BEOGRAD

FILMSKI PLAKAT ALFREDA LEHNERA

Ovdje je akcent na Lehnerovom bogatom opusu filmskih plakata, koji je kreirao za sve producentske kuće širom bivše Jugoslavije u periodu 1950. – 1970. Radio je i reklamne tabloe/billboarde za znameniti Filmski festival u Puli.

Lehner je već kao mladić pokazao nesumnjive predilekcije za umjetnost: s valjda samo trinaest godina naslikao je uljanu vedutu osječke periferije, a posebna profesionalna iskustva stekao je radom u tiskari na pripremi. Ali krunu njegova stvaralaštva (za sada izuzimam njegovo „čisto“ slikarstvo) čini upravo filmski plakat. Poseban je pri tome izazov što jednu mladu, dinamičnu, specifičnu vizualnu umjetnost sintetičkog tipa treba predstaviti drugom, statičnom: plakatom! Plakat ne može integralno prikazati svu onu beskrajnu sukcesiju statičnih sličica registriranih na filmskoj traci (koju, zahvaljujući inerciji, „grešci“ našeg oka – da jedno vrijeme zadrži u memoriji prethodnu sliku – percipiramo kao kontinuirani ritam filmskih sekvenci pri projekciji na filmskom platnu). Kod realizacije filmskog plakata na probi je autorova selektivna imaginacija: da pravim izborom motiva i njihovom kompozicijom dočara sadržaj, karakteristične dramaturške punktove u kojima kulminira napetost, da vizualizira indikacije osnovnog stilskog ugođaja (koji ovisi o filmskom žanru). Dakle, likovna paradigma kao stilski imperativ vremena utječe i na vizualnu fizionomiju plakata. Cassandre je u Parizu (između dva rata) bio pod utjecajem Ozanfanovog i Corbuisierovog purizma, katkad i futurizma, a Lehner i kolege u poslijeratnoj Jugoslaviji bijahu, što je prirodno, pod utjecajem plakata sovjetske Rusije prije i poslije proklamacije soćrealizma. Taj sovjetski plakat kategorički je odbacio značajne rezultate i na tom planu protagonista ruske i sovjetske revolucionarne avangarde, kubo-futurizam, suprematizam i konstruktivizam, difamirane kao produkte zapadne buržoaske umjetnosti, a nacizam Trećeg Rajha tu i sličnu umjetnost protjeruje kao bolesnu i boljševičko-komunističku! Upravo je Gropiusov internacionalistički Bauhaus (koji je izbrisao demarkacijsku liniju između „čiste“ i „primijenjene“ umjetnosti) upoznao Europu i svijet s doprinosom ruske i sovjetske avangarde!

Lehner je svoje „vizualno mišljenje“ prožeo „logikom fantazije“ u koncipiranju i proseyu svojih brojnih realizacija. Ako se kod njega možda i mogu naći neke reminiscencije na sovjetski soćrealistički plakat u kompoziciji s dominantnom figurom u gro planu protagonista, i mozaički pozicioniranim ostalim figurama i detaljima mizankadra u maniri neke vrste dvostruke ekspozicije (kako su se obično u patetičnom duhu završavali ti filmovi, naprimer „Zoja Kosmodemjanskaja“), s pravom se kod Lehnerovih plakata može upozoriti i na nesumnjive analogije s holivudskim producentskim plakatima, naročito s onima glamuroznog i spektakularnog tipa. Lehner je nalazio impresivna rešenja za plakate filmova različitih žanrova strane i domaće produkcije, uvijek na zavidnom profesionalnom nivou i briljantne likovnosti u ekspresiji bitnih fizionomskih crta, mikromimike i grimase lica protagonista, njegove psihologije i karaktera, a to su redovno bili mega likovi filmske umjetnosti, npr. James Cagney, Garry Cooper, Johnny Weissmüller, Ingrid Bergman, Greta Garbo, i naše ličnosti Slavko Perović, Vlastimir Đuza Stojiljković, Pavle Vujisić, Karlo Bulić, Nikola Simić, dame Olivera Marković, Milena Dravić i drugi. U kompozicijama s ovim likovima Lehner je dočarao tipične karakteristike fizionomija, ali bez one fotografske naturalističke hladnoće direktnog mimezisa, već s jednom raskošnom umjetničkom slobodom uz svedenost crta

Stan LAUREL Oliver HARDI

OSTALE ULOGE:

Edgar Kenedi
Žaklin Vajt
Donald Mik

REŽIJA:

Eduard Sedvik

Proizvodnja:

M.G.M.

Distribucija

MAKEDONIJA

Skopje

lirske ili dramske frazeologije lika u akciji, crtački uhvaćenih u trenutku, što sebi mogu priuštiti samo najveći umjetnici. U plakatima za vesterne Lehner je dočarao dinamiku figura i konja u trku majstorskim skraćanjima i frapirajućim dojmom autentičnosti žive dinamične scene date u raskošno orkestriranim akcentima i pasažima likovnog jezika! On se empatijski, emocionalno uživljavao (Einfühlung) u stanja i sudbine protagonista, u njihove radosti i drame, ali bez te humanističke, ljudske dimenzije, sav zanatski virtuozičnost ostao bi bez pravog efekta. Svaki od njegovih plakata zaslužuje analizu, a posebno bih istaknuo fantastično cizelirane hipnotizirajuće oči N. Podgornaje na plakatu za film J. Hejffica „Delo Rumjanceva“: To, naime, djeluje kao neka vrsta anticipacije američkog hiperrealizma, ali ne onog hladnog laboratorijskog, nego prožetog lirskom par excellence umjetničkom notom. Ili, recimo, ona pozadina, onaj zadnji plan plakata sa zatamnjenom, sugestivnom, tonskom likovnošću štimunga znanstvene fantastike za film „Tajna dva oceana“ Konstantina Pipinašvilija.

Lehnerovi filmski plakati, koji odišu životnom autentičnošću, djeluju kao da su propušteni kroz samo toplo srce umjetnika, pa imaju danas vrijednost i značenje nostalgičnih antikvitetskih muzealija.

Kosta Vasiljković,
umjetnički kritičar

bagdadski lopov

THE THIEF OF BAGDAD
TECHNICOLOR

Lehner 69

REDIRECTED BY
MICHAEL POWELL
LUDWIG BESSNER
TIM WHEELER

ULOGE:
CONRAD EICK
SABU JUNE DUPREZ

ENGLISKI FILM

Distribucija:

DISTRIBUCIJA:

VESNA
FILM
LJUBLJANA

Lehner

GARY COOPER
INGRID BERGMAN

Po romanu ERNESTA HEMINGWAYA

ZA KIM ZVONO ZVONI

REŽIJA: SAM WOOD
PROIZVODNJA:
PARAMOUNT PICTURES
TECHNICOLOR

AKIM TAMIROFF, ARTURO DE
CORDOVA, JOSEPH CALLEIA,
I KATINA PAXINOU, KOJA JE
NAGRADENA OSKAROM ZA
NAJBOLJU ŽENSKU ULOGU

Foto: M. V. K. / S. K. / S. K.

KRATKA UMJETNIČKA BIOGRAFIJA ALFREDA LEHNERA

1913.

Rođen u Osijeku. Sin Sebastijana Lechnera. Od rane mladosti zainteresiran za slikarstvo (u dvanaestoj godini naslikao je pejzaž na platnu). Srednju stručnu školu završio u Osijeku (bavio se dekorativnim panoima i kao firmopisac). Svirao je violinu.

1931.

Dolazi u Beograd i otada se bez prekida bavi slikarstvom i primijenjenom grafikom. Povremeno se bavi i kiparstvom. Radi za mnoge izdavačke kuće, tiskare...

1931. – 1950.

Odlazi na specijalni tečaj kod slikara Mladena Josića i na povremene konzultacije sa slikarom Jovanom Bjelićem. Pohađa Akademiju primenjenih umetnosti, studiozno crtanje akta i portreta, pod nadzorom profesora Jefte Perića, Antona Hutera i Mate Zlamalika. Radi na plakatima, plaketama, memorandumima, zaštitnim znacima, koricama za knjige, markicama... Povodom izložbe plakata u Muzeju primenjenih umetnosti (1974.) kustos i upravnik muzeja J. Jeftić naglasio je u katalogu da se ističe svojom kvalitetom Lehner Alfred i ostali umjetnici šezdesetih godina. Postaje član Saveza likovnih umjetnika Jugoslavije, a kasnije, kada se oformio ULUPUS, postaje i član Saveza umjetnika primijenjenih umjetnosti Jugoslavije (od osnivanja). Radi za „Oblik“ (kasnije Grafolik), a zatim u Zavodu za primijenjenu umjetnost. U tom periodu i kao službenik u „Obliku“ dobiva više uzastopnih nagrada na natječajima: za PTT jubilarne poštanske markice (jubilarne poštanske markice Narodnog ustanka 1941. - 1951.), 10 idejnih rješenja za rudarske značke (Bor), Bilten JNA, jubilarna značka CK, plakat za štafetu, kongres farmaceuta. Brojna idejna rješenja za filmske plakate (preko sto), i to: Jugoslavija film Beograd, Makedonija film Skoplje i Kinema Sarajevo. Prva nagrada za korice za časopis Ministarstva željeznice.

1956. – 1958.

Radi na billboardima (dekorativnim panoima) za Filmski festival u Puli. Radio je niz godina na opremi knjiga za „Zavod za izdavanje udžbenika“, kao i drugih izdavačkih kuća. Za tvrtku Eksport Import „Seme“ niz idejnih rješenja za ambalažu. Za tvrtku „Takovo“ – Gornji Milanovac, „Kulpin“ – Novi Sad, „Vitaminka“ Banja Luka...

1964.

REPUBLIČKI SEKRETARIJAT ZA OBRAZOVANJE I KULTURU priznaje mu svojstvo slobodnog umjetnika od 1931.

GRUPNE IZLOŽBE – Izlagao na svim izložbama Zavoda za primijenjenu umjetnost i tom prilikom dobivao i prve nagrade. Kao član udruženja ULUPUS-a sudjelovao na mnogim zajedničkim manifestacijama.

1968.

Sudjeluje na svim izložbama u okviru općine Palilula: Narodni Univerzitet Braće Stamenković, Likovni susret Palilule (sedamdesete). Patent centra, Galerija u Protokolu

Beograd, Hala sportova Novi Beograd, Novi Sad 72. , Dom kulture „Kamen Mali“ Cavtat, Dom Sindikata 72. Nr. Univerzitet Braće Stamenković, Likovni susret 72. Pula, likovna grupa 72. „Tašmajdan“, likovna galerija Narodnog univerziteta Veselin Masleša 72. Sportski centar Beograd 73.

1973.

Likovna galerija kulturnog centra Beograda. Likovni susret br. 6 hala „Pionir“, sudjeluju naši poznati slikari: Milovan Krstić, Božidar Kovačević, Saša Nikolić, Dragan Rogić, Sip, Ratomir Pešić, Mihajlo Pisanjuk, Ljubica Sokić, Mića Popović, Peđa Milosavljević, akademik Ivan Tabaković, Stojan Čelić, Marko Čelebonović, Zoran Petrović, Milan Konjović, Desa Kerečki, Omčikus Branko, Mirjana Lehner Dragić i drugi. Niz godina izlagao u galeriji „Kosančićev venac“. Likovna galerija Kulturnog centra Beograda i Muzej grada Beograda 3.10. – 15.10.

1974.

„Beograd – inspiracija umjetnika“, 30 godina od oslobođenja (otkupna nagrada). Exposition 66 e. Salon d’Hiver u Parizu (osnovan 1897. od Udruženja francuskih profesionalnih slikara, kipara i grafičara). Bio jedini izlagač iz Jugoslavije. 1978., 1979., 1980. Otvoreni oktobarski salon u galeriji „Pinki“. Samostalne izložbe.

1970., 1971., 1972.

Galerija „Kamen Mali“ – Cavtat, izlagao je ulja (mrtve prirode, pejzaže, portrete). Veliki broj radova iz područja primijenjene umjetnosti nalaze se u zbirkama: Muzeja primijenjene umjetnosti, Narodne biblioteke, Muzeja PTT-a, Muzeja rudarstva i metalurgije Bor, Avala filma,... Slike Alfreda Lehnera nalaze se u mnogim privatnim kolekcijama širom Europe: Francuska, Njemačka, Austrija... Studijska putovanja, Francuska, Italija, Njemačka, obogatili su još više njegovo znanje o likovnoj i primijenjenoj umjetnosti. Bavio se likovnim i pedagoškim radom.

1986.

Poslije duge i teške bolesti umro u Beogradu.

Katalog
IZLOŽBE FILMSKIH PLAKATA ALFREDA LEHNERA

GALERIJA KAZAMAT
Osijek, 2013.

Nakladnik: Udruga ljubitelja stripova StripOs Osijek

Urednik: Željko Gašić

Prijevod, lektura i redaktura: Aleksandar Gucunski

Tisak: Gradska tiskara d.d. Osijek

Za izradu kataloga korišteni su tekstovi Zorice Đermanov,
Ilije Marinkovića, Vesne Lakičević Pavičević, Miloša Bukinca
i Koste Vasiljkovića objavljeni u katalozima izložbi
ALFRED LEHNER FILMSKI PLAKATI (Galerija Singidunum, 2007.) i
PLAKATI Alfreda LEHNERA (Galerija 52, 2008.)

Zahvaljujemo se Mirjani Dragić Lehner na ustupljenim materijalima za izložbu.

stripes.blogspot.com

stripes@gmail.com

Alfred Lehner (Osijek, 1913. – Beograd, 1986.) pripada eliti poslijeratnih primijenjenih grafičara koja je njegovala plakat kao grafičku disciplinu i odigrala važnu ulogu u popularizaciji ove discipline primijenjene umjetnosti. Slikar Lehner je u ovoj disciplini primijenjene grafike ostavio monumentalna rješenja s izgrađenom fizionomijom likovnog izraza. Ovu konstataciju potvrđuju plakati izuzetnih likovnih kvaliteta za filmove Sam (1958.), Tri Ane (1959.), Karolina Riječka, Makedonska krvava svadba (1967.), Diližansa snova, Posljednji kolosijek (1956.)...

*Vesna Lakičević Pavičević,
magistrica povijesti umjetnosti*